ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОНДА ОЛИМА АЁЛЛАРНИ ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ ВА МАЪНАВИЙ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ

халқаро илмий-амалий конференцияси

МАТЕРИАЛЛАР ТЎПЛАМИ

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ МУҲАНДИСЛАРИ ИНСТИТУТИ
МИЛЛИЙ ТАДҚИҚОТ УНИВЕРСИТЕТИ
ЮНЕСКО ХАЛКАРО ТАШКИЛОТИ
ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ЖАҲОН ТИЛЛАРИ УНИВЕРСИТЕТИ
ТОШКЕНТ ШАҲАР ХОТИН-ҚИЗЛАР "ОЛИМА" АЁЛЛАР УЮШМАСИ
TADQIQOT.UZ ХАЛҚАРО ИЛМИЙ ЖУРНАЛЛАР ПОРТАЛИ

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОНДА ОЛИМА АЁЛЛАРНИ ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ ВА МАЪНАВИЙ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ

халқаро илмий-амалий конференцияси
(Тошкент, 2-3 март 2023 йил)

МАТЕРИАЛЛАР ТЎПЛАМИ

ТОШКЕНТ-2023

5. Ганжиев Ф.Ф. Мактабгача таълим ташкилоти тарбиячиларида ижтимонийпсихологик компетентлик омилларининг намоён этилиши ва ривожланиши: Психол согия ... фалсафа доктори (PhD) диссертацияси. –Бухоро, 2021. -169

б. (Б.116-117) 6. Гулямов Д.Р., Каланходжаева К.Б. К вопросу учета особенностей межполушарной функциональной асимметрии мозга обучаемых в учебном процессе / Ж. Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук. № 11, 2018. –С.38-43.

7. Джанпеисова Г.Э. Предматематическое развитие детей на основе компьютерных технологий в контексте непрерывного образования // Текст научной статьи по специальности «Науки об образовании»/https://cyberleninka.ru/article/n/predmatematicheskoe-razvitie-detey-na-osnovekompyuternyh-tehnologiy-v-kontekste-nepreryvnogo-obrazovaniya

8. Джанпеисова Г.Э. Формирование и развитие математического мышления как фактор эффективной подготовки детей к обучению в школе / «Педагогика», Жур. 2017. 2-сон, Б.84-90.; Dzhanpeisova G.E.The use of heuristic methods for teaching preschool children // European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences Vol. 7 No. 12, 2019 ISSN 2056-5852, -P.238-243

9. Еремеева В.Д., Хризман Т.П. Мальчики и девочки – два разных мира. Нейропсихологи – учителям, воспитателям, родителям, школьным психологам. – Санкт-Петербург, 2001.

10. Қодирова Ф.Р,Тошпўлатова Ш.Қ, Қаюмова Н.М., Аъзамова М.Н. Мактабгача педагогика. Дарслик. Т.: "Тафаккур" нашриёти. 2019. – 685 б.

Raxmonova Gullola Shavkatovna
Buxoro davlat universiteti o'qituvchisi
gullolaraxmon76mail.ru

O'ZBEKISTONDA XOTIN-QIZLARNI HAR TOMONLAMA QO'LLAB-QUVVATLASH VA ULARNING JAMIYATDAGI FAOL ISHTIROKI

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada O'zbekistonda xotin-qizlarni har tomonlama ijtimoiy-siyosiy faolligini oshirish, ularni qo'llab-quvvatlashga doir islohotlarning mazmun-mohiyati va ahamiyatini aholi o'rtasida keng targ'ib qilish, xotin-qizlarning ta'lim va kasbiy ko'nikmalarini shakllantirish, munosib ish topishlariga har tomonlama ko'maklashish, tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash, iqtidorli yosh xotin-qizlarni aniqlash va ularning qobiliyatlarini to'g'ri yo'naltirish haqida yozilgan.

Таянч иборалар: ijtimoiy-siyosiy,ko'nikma, tadbirkorlik, iqtidorli, muammo, xotin-qizlar, munosib, faol.

ABSTRACT

In this article it is written about increasing the comprehensive socio-political activity of women in Uzbekistan, widely promoting the content and importance of reforms in support of them among the population, formation of educational and professional skills of women, comprehensive assistance in finding a suitable job, support of entrepreneurship, identification of talented young women and the correct orientation of their abilities.

Key words: socio-political, skills, entrepreneurship, talented, problem, Women, decent, active.

Mamlakat iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy hayotining barcha jabhalarida xotin-qizlarning faolligini oshirish, ularning ta'lim va kasbiy ko'nikmalar olishi hamda bandligini ta'minlashga har tomonlama ko'maklashish, tadbirkorlik tashabbuslarini yanada qo'llab-quvvatlash, joylarda «Ayollar daftari»ni shakllantirish va unga kiritilgan xotin-qizlar muammolari, ehtiyojlari va qiziqishlarini tizimli o'rganish, tahlil qilish va hal etish borasidagi ishlarni sifat jihatdan yangi

bosqichga olib chiqish maqsadida, shuningdek, «2017 — 2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasini «Yoshlarni qo'llab-quvvatlash va aholi salomatligini mustahkamlash yili»da amalga oshirishga oid davlat dasturi qabul qilindi. Dasturda xotin-qizlarni ijtimoiy-siyosiy faolligini oshirish, ularni qo'llab-quvvatlashga doir islohotlarning mazmun-mohiyati va ahamiyatini aholi o'rtasida keng targ'ib qilinishi, xotin-qizlarning ta'lim va kasbiy ko'nikmalar olishlari, munosib ish topishlariga har tomonlama ko'maklashish, tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash, iqtidorli yosh xotin-qizlarni aniqlash va ularning qobiliyatlarini to'g'ri yo'naltirilishi, hududlarda, ayniqsa, qishloqlarda xotin-qizlarga ko'rsatiladigan tibbiy-ijtimoiy xizmatlar sifatini, ular o'rtasida sog'lom turmush tarzini ta'minlash borasidagi ishlar samaradorligini oshirishi, turar joyga muhtoj xotin-qizlarni uy-joy bilan ta'minlash, turmush va mehnat sharoitlarini yaxshilash, daromadlarini ko'paytirish borasida tizimli chora-tadbirlarni belgilanishi, xotin-qizlarning huquqlari va qonuniy manfaatlariga daxldor masalalarni chuqur tahlil qilish, ilg'or tajribalar asosida mavjud muammolarni hal qilish bo'yicha qonunchilik va amaliyotni takomillashtirish yuzasidan takliflar ishlab chiqishi, xotin-qizlarning oilalarni mustahkamlash, milliy va umuminsoniy qadriyatlarni asrab-avaylash hamda ularning farzand tarbiyasidagi rolini oshirish choralarini ko'rish, hududiy xotin-qizlar jamoatchilik kengashlari, mahallalardagi «Ayollar maslahat kengashlari» faoliyatini muvofiqlashtirish, ularning davlat va jamoat tashkilotlari bilan samarali hamkorligini ta'minlash, ularga uslubiy-amaliy ko'maklashish,«Ayollar daftari» bilan manzilli ishlash, mutasaddi tashkilotlar, sektorlar tomonidan xotin-qizlarning muammolari o'z vaqtida bartaraf etilishi ustidan jamoatchilik nazoratini amalga oshirish haqida aytilgan.

Ayol — jamiyat ko'zgusi, millat tarbiyachisi. Uning mehr-muhabbati kelajagimiz egalarining jonajon Vatanimiz ravnaqi va osoyishtaligi, xalqimiz farovonligi yo'lida sadoqat bilan xizmat qiladigan barkamol insonlar sifatida voyaga yetishida muhim omil hisoblanadi. Imom Buxoriy, Imom Moturidiy, Beruniy, Ibn Sino, Amir Temur, Alisher Navoiy, Zahiriddin Muhammad Bobur kabi ulug' ajdodlarimiz, ma'rifatparvar jadid bobolarimiz ham oilaning tinch, mustahkam va farovon bo'lishida, farzandlar tarbiyasida ayolning o'rni va ta'siri beqiyos ekanini alohida ta'kidlaganlar.

Muhtaram Prezidentimiz ta'kidlaganidek, har qanday jamiyat va davlatning qay darajada xalqparvar hamda adolatli ekani uning xotin-qizlarga bo'lgan mu-nosabati va g'amxo'rligi bilan belgilanadi. Shu ma'noda, so'nggi paytlarda O'zbe-kistonda xotin-qizlarning qonuniy huquq va manfaatlarini ta'minlash, ular-ning iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy faolligini oshirish Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasining muhim yo'nalishlaridan biri sifatida belgilanib, keng qamrovli islohotlar amalga oshirilmoqda. Joriy yil mart oyining boshida ushbu sohada ikkita tarixiy farmon qabul qilingani ham shundan dalolat beradi. Ma'lumki, mamlakatimiz aholisining qariyb 50 foizini xotin-qizlar tashkil qiladi. Ayollarning barcha sohalardagi samarali mehnati, ayniqsa, farzandlar tarbiyasi, jamiyat va oila hayotidagi ulkan xizmatlarini hech narsa bilan qiyoslab bo'lmaydi.

O'tgan davr mobaynida mamlakatimiz iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy hayotining barcha jabhalarida xotin-qizlarning faolligini oshirish, ularning ta'lim va kasbiy ko'nikmalar olishi hamda bandligini ta'minlashga har tomonlama ko'ma-klashish, tadbirkorlik tashabbuslarini yanada qo'llab-quvvatlash sohalarida keng qamrovli ishlar amalga oshirildi. Zero, davlatimiz rahbari ta'kidlaganidek, ayol qadri, inson qadri ulug'langan yurtda tinchlik va farovonlik, ahillik va baraka, albatta, barqaror bo'ladi.

Gender tenglik: ayollar har jabhada faoldirlar. Ayni vaqtda davlatimiz rahbarining tashabbusi bilan mamlakatimizda xotin-qizlarga yaratib berilayotgan ulkan imkoniyat va sharoitlar tufayli ayollarimiz davlat va jamiyat hayotida faol ishtirok etmoqda, ularning mavqei tobora ortib bormoqda. Yurtimizda amalga oshirilayotgan davlat siyosati xotin-qizlarimizga chinakam baxtli yashashi, ularning huquq va erkinliklarini ta'minlash, intellektual va ma'naviy yuksalishi, kasbiy hamda oilaviy majburiyatlarni hamohang tarzda bajarishi uchun keng imkoniyatlar yaratmoqda.

Bugun mamlakatimiz hayotiga daxldor bo'lgan qarorlarni qabul qilish jarayonida xotin-qizlarning ishtiroki sezilarli darajada ortdi. Natijada ularning boshqaruv sohalaridagi ulushi 33

foizga, tadbirkorlik sohasida 35 foizga, siyosiy partiyalarda 44 foizga, oliy ta'limda 46 foizga yetdi. Barcha vazirlik va idoralarda gender tenglik masalalari bo'yicha maslahat ken-gashlari yo'lga qo'yilishi ham mamlakat ijtimoiy-siyosiy hayotida ayollar faolli-gini oshirishga xizmat qiladi. Shuni alohida ta'kidlash kerakki, ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy sohalarda xotin-qizlar hamda erkaklar uchun teng huquq va imkoniyatlarni ta'minlash maqsadida 2030 yilga qadar O'zbekiston Respublikasida gender tenglikka erishish strategiyasi qabul qilindi. Mamlakatimizda qabul qilinayotgan har bir normativ-huquqiy hujjat loyihasini gender huquqiy eks-pertizasidan o'tkazish yo'lga qo'yildi. Jamiyat va davlat hayotida faol bo'lgan, tashabbus ko'rsatgan ayollar bilan bir qatorda farzandlarini barkamol insonlar etib voyaga yetkazgan ayollarga, jumla-dan, uy bekalariga ham beriladigan "Mo'tabar ayol" ko'krak nishoni ta'sis etildi. O'tgan davr mobaynida ming nafardan ortiq faol ayol ana shu ko'krak nishoni bilan taqdirlandi. Mukofotlanganlarga havas qilib, ularning izidan borayotgan xotin-qizlar soni ortdi. Havas va ishtiyoq ularga kuch-quvvat, katta ruh bermoqda.

Yurtimizda xotin-qizlarni ilm-fan sohasiga jalb qilish borasida sezilarli natijalarga erishildi. Shu bois, xotin-qizlar ilm-fan taraqqiyotining barcha sohalari rivojiga munosib hissa qo'shib kelmoqda.

Mamlakatimiz tarixida ilk marotaba oila va xotin-qizlarni qo'llab-quvvatlash, ularning qonuniy manfaatlarini himoya qilish sohasidagi yagona davlat siyosatini amalga oshirish bo'yicha vakolatli davlat boshqaruvi organi — Oila va xotin-qizlar davlat qo'mitasi va uning hududiy bo'linmalari tashkil etildi.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Рахмонова Г. Ш. и др. Ахлоқ–шахс тараққиётининг юқори маънавий пойдевори //Boshqaruv va etika qoidalari onlayn ilmiy jurnali. – 2022. – Т. 2. – №. 2. – С. 160-165.
2. Рахмонова Г. Ш. и др. Талаба-ёшларни тарбиялашда маънавий-ахлоқий қадриятларнинг ўрни ва аҳамияти //Boshqaruv va etika qoidalari onlayn ilmiy jurnali. – 2022. – Т. 2. – №. 2. – С. 108-113.
3. Rakhmonova G. S. The Content of the Development of Spiritual and Moral Competencies of Students //European journal of innovation in nonformal education. – 2022. – т. 2. – №. 2. – С. 179-183.
4. Рахмонова Г. Ш., Жалилов З.Б. Развитие духовно-нравственных способностей у будущих учителей //academy. – 2020. – №. 12 (63). – с. 62-64.
5. Рахмонова Г. Ш. Содержание развития духовно-нравственных компетенций у студентов //Проблемы педагогики. – 2022. – №. 1 (59). – С. 14-16.

Raxmonova Gullola Shavkatovna,
Buxoro davlat universiteti o'qituvchisi
gullolaraxmon76mail.ru
Idiyeva Manuchehra,
Buxoro davlat universiteti maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabasi

AYOLNING OILADA VA JAMIYATDAGI O'RNI

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada oilani mustahkamlash va rivojlantirish, oilalarda ma'naviy-axloqiy muhitni yaxshilash, jamiyatda eng ibratli oilaviy an'analarni saqlab qolish hamda targ'ibot qilish, oila demokratik huquqiy davlatni barpo etish va fuqarolik jamiyatini shakllantirish haqida yozilgan.

Tayanch iboralar: ma'naviy-axloqiy, oila, jamiyat, demokratik huquq, fuqarolik jamiyat,urf-odat, an'ana.

10. Мухидова Г.Ю. BOLALARDA TAFAKKURNING RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI……………………………………………………………………196
11. Ахматова Д. Д, Бектемирова З.О. *Илмий раҳбар*: доцент Нишантаев М.К ГЕЛМИНТЛАРГА ҚАРШИ КУРАШДА СУПРАМОЛЕКУЛЯР БИРИКМАЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ……………………………………………………………………...200
12. Пардаева З., Жумабоева Р. Ражабова И.Х Умарова С.М. ATROF – OLAM BILAN TANISHTIRISH MASHG'ULOTLARIDA MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA OILAGA NISBATAN MUNOSABATNI SHAKLLANTIRISH…………………………...203
13. Рахимова С MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTIDA RIVOJLANISH MARKAZLARINI SAMARALI TASHKIL ETISH BO'YICHA METODIK TAVSIYALAR……………………………………………………………………………...205
14. Рахмонова .Г.Ш O'ZBEKISTONDA XOTIN-QIZLARNI HAR TOMONLAMA QO'LLAB-QUVVATLASH VA ULARNING JAMIYATDAGI FAOL ISHTIROKI…….208
15. Рахмонова Г. Ш. Идиева М. AYOLNING OILADA VA JAMIYATDAGI O'RNI……..210
16. Шарипова М.Б . Рамазонова Ф.У AYOLLARNING OILA VA JAMIYATDAGI MAVQEYINI YUKSALTIRISH HAMDA MA'NAVIY-RUHIY DUNIYOSINI BOYITISHDA QAHRAMONLIK EPOSINING O'RNI…………………………………...212
17. Шомуродова С. Болтаева Н. MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTIDA RIVOJLANISH MARKAZLARIDA TA'LIM TARBIYA FAOLIYATINI TASHKIL ETISH……………………………………………………………………………………215
18. 19 Хакимова М. Файзиевн У. Мусаханова Г.М. ГЛОБАЛЛАШУВ ШАРОИТИДА ОИЛАДАГИ МАЪНАВИЙ ТАРБИЯНИ МУСТАҲКАМЛАШ ВА УНДА АЁЛЛАРНИНГ ЎРНИ……………………………………………………………………218
19. Мусаханова Г. М, Қобилжонова М. О. ЯНГИЛАНАЁТГАН ЎЗБЕКИСТОНДА ГЛОБАЛЛАШУВ ЖАРАЁНИДА ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ ИЖТИМОИЙ ҲАЁТДАГИ РОЛИ……………………………………………………………………………………...220
20. Яхшиева М.Т. ИҚТИСОДИЁТНИНГ ТУРЛИ ТАРМОҚЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИЩДА АЁЛЛАРНИНГ РОЛИ……………………………………...223

V-ШЎЪБА. ЎЗБЕКИСТОН ҚОНУНЧИЛИГИДА ГЕНДЕР ТЕНГЛИГИ ВА ХОТИН-ҚИЗЛАР ҲУҚУҚЛАРИ КАФОЛАТЛАРИ

1. Анорбоева С.А. JAMIYATIMIZDAGI GENDER TENGLIK: AYOLLAR HUQUQ VA ERKINLIKLARI...227
2. Рахмонбердиева Н. Б, ЎЗБЕКИСТОН ГЕНДЕР ТЕНГЛИГИ ТАРИХИДА ТАМАРАХОНИМ ВА УНИНГ УЙ-МУЗЕЙИ АҲАМИЯТИ.......................................230
3. Ибрагимова Г. КХ DIRECTIONS FOR FORMING THE CULTURE OF COMMUNICATION IN IMPROVING THE QUALITIES OF PROFESSIONAL COMPETENCE…………………………………………………………………………..234
4. Қўйлиев Т, Рахмонбердиева Н, ЯНГИ ЖАМИЯТДА БАХТ ТОПГАН АЁЛ…………238
5. Элмуратова Ш. РОЛЬ ТАМАРАХАНИМ И ЕЕ ДОМА-МУЗЕЯ В ИСТОРИИ ГЕНДЕРНОГО РАВЕНСТВА В УЗБЕКИСТАНЕ……………………………………241
6. Элмуратова Шохиста Аблакуловна, ROLE OF TAMARAKHANIM AND ITS HOUSE-MUSEUM IN THE HISTORY OF GENDER EQUALITY IN UZBEKISTAN…………...245
7. Акбарова С. Ш, Азизова М ГЕНДЕР ТЕНГЛИГИ - ХОТИН-ҚИЗЛАР ҲУҚУҚЛАРИ КАФОЛАТИДИР…………………………………………………………………………...248
8. Файзуллаева Н. ЎЗБЕКИСТОН ҚОНУНЧИЛИГИДА АЁЛЛАРНИНГ ҲУҚУҚЛАРИНИ ВА ГЕНДЕР ТЕНГЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ……………………………………...252
9. Абдурахмонов Х.И. Дадакулов Э. Т. ГЕНДЕР ТЕНГЛИКНИНГ ИЖТИМОИЙ АҲАМИЯТИ……………………………………………………………………………...254
10. Очилов Н.Ў. Очилова М.Ў. Тўлкинова А.М. GENDE TENGLIGI: AYOLLARNING HUQUQ VA IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH……………………………………...258